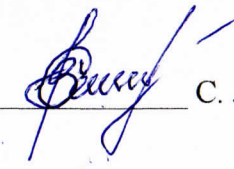

Затверджено
Завідувач кафедри УКБЗІ
“ 31 “ серпня 2026 р.

С. Легомінова

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ»

Лектор курсу			Щавінський Юрій Віталійович, кандидат технічних наук, доцент		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в GWE		e-mail: y.shchavinskyi@duikt.edu.ua сторінка курсу в GWE – https://classroom.google.com/w/NzA3NDcwNTAyMTcw/t/all	
Галузь знань			12 Інформаційні технології		Рівень вищої освіти		перший (бакалаврський)	
Спеціальність			125 Кібербезпека та захист інформації		Семестр		6	
Освітня програма			Управління інформаційною та кібернетичною безпекою		Тип дисципліни		Обов'язкова	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	
	3	90	18	18	-	-	54	

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	1. Інформаційна безпека держави. 2. Економічна безпека діяльності підприємств. 3. Теорія ризиків
Освітні компоненти для яких є базовою	1. Стратегічні комунікації. 2. Система менеджменту інформаційної безпеки 3. Комплексні системи захисту інформації. 4. Організаційне забезпечення захисту інформації
Мета курсу:	- ознайомлення студентів з сутністю і основними проблемами забезпечення національної безпеки, з механізмом безпекового супроводу реалізації національних інтересів у системі забезпечення національної безпеки, формування умінь застосування методів виявлення та реагування на загрози національній безпеці держави у її визначальних сферах, формування навичок виявлення та оцінки загроз інформаційній безпеці держави

Компетентності відповідно до освітньої програми

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні завдання у галузі кібербезпеки та захисту інформації.

Hard-skills / Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області і розуміння професійної діяльності.
ЗК 6. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 7. Здатність ухвалювати рішення і діяти дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Hard-skills / Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК І. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні і міжнародні вимоги, практики і стандарти у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (РН)

РН 3. Застосовувати принцип неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності у професійній діяльності.

РН 4. Організовувати власну професійну діяльність, обирати і використовувати оптимальні методи та способи розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у професійній діяльності, оцінювати їхню ефективність.

РН 5. Аналізувати, аргументувати, приймати рішення при розв'язанні складних спеціалізованих задач практичних завдань у професійній діяльності, які характеризуються комплексністю та неповною і визначеністю умов, відповідати за прийняті рішення.

РН 9. Знати та застосовувати законодавство України та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі кібербезпеки та захисту інформації.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. Системно-концептуальні основи теорії національної безпеки держави			
Тема 1. Понятійно-категорійний апарат загальної теорії національної безпеки Знати: понятійно-категорійний апарат загальної теорії національної безпеки, вимоги основних нормативно-правових документів по забезпеченню національної безпеки України, напрямки розвитку форм і шляхів забезпечення національної безпеки, інформаційно-технологічні атаки і способи захисту кіберпростору держави, новітні тактики гібридних війн. Вміти: виявляти загрози національній безпеці України, керуватись вимогами нормативно-правових документів по забезпеченню національної безпеки України. Формування компетенцій: ІК, ЗК2, ЗК6 Результати навчання: РН3, РН4, РН5, РН9 Рекомендовані джерела: 1-4, 7, 8, 12-15, 24-26	Лекція 1 2 год	5 балів	Лекція-візуалізація
	Семінар 1 2 год		Бесіда, обговорення Тема: Структура небезпек в різних середовищах
	Самостійна робота 6 год		Реферат на тему: Система забезпечення національної безпеки та узагальнена модель її функціонування. Доповідь з презентацією 1. Понятійно-категорійний апарат загальної теорії національної безпеки. 2. Суть і зміст національної безпеки. 3. Система забезпечення національної безпеки та узагальнена модель її функціонування
Тема 2. Роль і місце безпеки в життєдіяльності людини і суспільства Знати: роль і місце безпеки в життєдіяльності людини і суспільства, роль і місце військової сили в процесі реалізації національних інтересів держав, у врегулюванні конфліктів. Вміти: аналізувати інформаційно-технологічні атаки, планувати заходи забезпечення безпеки життєдіяльності організації. Формування компетенцій: ІК, ЗК2, ЗК6 Результати навчання: РН3, РН4, РН6 Рекомендовані джерела: 1-4, 7, 8, 12-15	Лекція 2 2 год	5 балів	Лекція-візуалізація
	Семінар 2 2 год		Бесіда, обговорення Тема: Роль і місце військової сили в процесі реалізації національних інтересів держав
	Самостійна робота 6 год		Реферат на тему: Роль і місце військової сили у врегулюванні конфліктів. Доповідь з презентацією 1. Безпека як соціальне явище і категорія загальної теорії національної безпеки. 2. Роль і місце безпеки в забезпеченні розвитку людини і суспільства

Тема 3. Системний підхід до забезпечення національної безпеки Знати: модель функціонування системи забезпечення і методи системного підходу до обґрунтування шляхів забезпечення національної безпеки держави, вимоги основних нормативно-правових документів по забезпеченню національної безпеки України, напрямки розвитку форм і шляхів забезпечення національної безпеки, інформаційно-технологічні атаки і способи захисту кіберпростору держави, новітні тактики гібридних війн. Вміти: використовувати системний підхід до створення системи забезпечення національної безпеки держави і побудови її моделі функціонування. Формування компетенцій: ІК, ЗК2, ЗК6, СК1 Результати навчання: РН3, РН4, РН6 Рекомендовані джерела: 1-4, 7, 8, 12-15, 18-20, 24-26	Лекція 3 2 год	5 балів	Лекція-візуалізація
	Семінар 3 2 год		Бесіда, обговорення Тема: Система забезпечення національної безпеки.
	Самостійна робота 6 год		Реферат на тему: Військова сила в сучасних міжнародних відносинах та у врегулюванні конфліктів. Доповідь з презентацією
Тема 4. Розвиток форм і шляхів забезпечення національної безпеки Знати: вимоги основних нормативно-правових документів по забезпеченню національної безпеки України, напрямки розвитку форм і шляхів забезпечення національної безпеки, інформаційно-технологічні атаки і способи захисту кіберпростору держави, новітні тактики гібридних війн. Вміти: використовувати вимоги нормативно-правових актів при організації забезпечення національної безпеки. Формування компетенцій: ІК, ЗК2, ЗК6 Результати навчання: РН3, РН4, РН5, РН9 Рекомендовані джерела: 1-4, 7, 8, 12-15, 21, 24-26	Лекція 4 2 год	5 балів	Лекція-візуалізація
	Семінар 4 2 год		Бесіда, обговорення питань Тема: Нормативно-правова база національної безпеки України
	Самостійна робота 6 год		Реферат на тему: Стратегія національної безпеки України і інші законодавчі акти з питань забезпечення національної безпеки України у її визначальних сферах. Доповідь з презентацією
Розділ 2. Організація моніторингу загроз та реагування на загрози національній безпеці			
Тема 5. Організація та проведення моніторингу загроз та небезпек у різних сферах національної безпеки Знати: науково-методичні засади виявлення та діагностики загроз та небезпек національній безпеці держави, методи та технології оцінювання небезпек і загроз у системі забезпечення національної безпеки держави, моніторинг загроз і небезпек; Вміти: організовувати проведення моніторингу загроз та небезпек і аналізувати їх вплив на національну безпеку на сучасному етапі розвитку держави.	Лекція 5 2 год	5 балів	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Семінар 5 2 год		Бесіда, обговорення питань, обговорення ситуаційного завдання Тема: Загрози національній безпеці на сучасному етапі розвитку.
Реферат на тему: Способи реєстрації та паспортизації загроз в ході їх моніторингу. Доповідь з презентацією			

Формування компетенцій: ІК, ЗК2, ЗК6, СК1 Результати навчання: РН3, РН4, РН5, РН9 Рекомендовані джерела: 1-3, 6, 12, 14-18	Самостійна робота 6 год		1. Загрози національній безпеці України у її визначальних сферах 2. Характеристика загроз: характер, рівень, масштаб, спрямування, можливі наслідки 3. Організація та проведення моніторингу загроз та небезпек у різних сферах національної безпеки
Тема 6. Методи виявлення, реєстрації та паспортизації загроз в ході їх моніторингу Знати: методичний апарат оцінювання рівня та прогнозування динаміки змін загроз та небезпек національній безпеці держави, підходи до побудови моделі державного реагування на загрози національній безпеці держави, основи паспортизації небезпек та загроз Вміти: використовувати методичний апарат оцінювання рівня та прогнозування динаміки змін загроз та небезпек національній безпеці держави. Формування компетенцій: ІК, ЗК2, ЗК6, СК1 Результати навчання: РН3, РН4, РН5, РН9 Рекомендовані джерела: 1-4, 6-15, 19-22	Лекція 6 2 год	5 балів	Лекція-візуалізація. Експрес-опитування студентів
	Семінар 6 2 год		Бесіда, обговорення питань. Вирішення професійних завдань Тема: Науково-методичні засади виявлення та діагностики загроз та небезпек національній безпеці Реферат на тему: Методичний апарат виявлення і діагностики загроз та небезпек національній безпеці. Доповідь з презентацією
	Самостійна робота 6 год		1. Методи виявлення небезпек та загроз 2. Сучасні методи діагностики небезпек та загроз. 3. Типовий паспорт загрози
Тема 7. Рефлексивні методи державного реагування на небезпеки та загрози національним інтересам у її визначальних сферах Знати: рефлексивні методи державного реагування на небезпеки та загрози національним інтересам і безпеці держави у її визначальних сферах, методичний апарат оцінювання рівня та прогнозування динаміки змін загроз та небезпек національній безпеці держави. Вміти: використовувати рефлексивні методи державного реагування на небезпеки та загрози національним інтересам і безпеці держави. Формування компетенцій: ІК, ЗК2, ЗК6, СК1 Результати навчання: РН3, РН4, РН5, РН9 Рекомендовані джерела: 1-4, 6, 9, 14-17	Лекція 7 2 год	5 балів	Лекція-візуалізація. Експрес-опитування студентів
	Семінар 7 2 год		Бесіда, обговорення питань, навчальна дискусія. Вирішення професійних завдань Тема: Методичний апарат оцінювання рівня та прогнозування динаміки змін загроз та небезпек національній безпеці держави. Реферат на тему: Підхід до формування засобів інформаційно-аналітичного забезпечення протидії інформаційним загрозам. Доповідь з презентацією
	Самостійна робота 6 год		1. Методика оцінювання (поточного) рівня воєнної небезпеки 2. Методичний підхід до встановлення режимів функціонування елементів системи забезпечення воєнної безпеки держави 3. Порівняльний аналіз понять “небезпека”, “загроза”, “виклик” та “ризик” національній безпеці

Тема 8. Адаптивні методи державного реагування на небезпеки та загрози національній безпеці у її визначальних сферах Знати: методи та технології оцінювання небезпек і загроз у системі забезпечення національної безпеки держави, моніторинг загроз і небезпек; методи виявлення, реєстрації та паспортизації загроз в ході їх моніторингу. Вміти: використовувати адаптивні методи державного реагування на небезпеки та загрози національним інтересам і безпеці держави. організовувати проведення моніторингу загроз та небезпек і аналізувати їх вплив на національну безпеку на сучасному етапі розвитку держави. Формування компетенцій: ІК, ЗК2, ЗК6, СК1 Результати навчання: РН3, РН4, РН5, РН9 Рекомендовані джерела: 1-3, 6, 12, 14-16, 20-22, 24, 25	Лекція 8 2 год	5 балів	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Семінар 8 2 год		Бесіда, обговорення питань, навчальна дискусія. Вирішення професійних завдань Тема: Модель державного реагування на загрози національній безпеці держави
	Самостійна робота 6 год		Реферат на тему: Загрози національній безпеці на сучасному етапі розвитку України. Доповідь з презентацією 1. Методи державного реагування на небезпеки та загрози національній безпеці України 2. Підхід до формування засобів інформаційно-аналітичного забезпечення протидії інформаційним загрозам 3. Метод підтримки визначеного (запланованого) рівня безпеки
Тема 9. Рада національної безпеки та оборони, основи її управління Знати: методи та технології оцінювання небезпек і загроз у системі забезпечення національної безпеки держави, моніторинг загроз і небезпек; завдання та склад ради національної безпеки та оборони (РНБО). Вміти: організовувати проведення моніторингу загроз та небезпек і аналізувати їх вплив на національну безпеку на сучасному етапі розвитку держави. Формування компетенцій: ІК, ЗК2, ЗК6, СК1 Результати навчання: РН3, РН4, РН5, РН9 Рекомендовані джерела: 1-3, 6, 12, 14-16, 20-22, 26	Лекція 9 2 год	5 балів	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Семінар 9 2 год		Бесіда, обговорення питань, навчальна дискусія. Вирішення професійних завдань Тема: Підхід до формування засобів інформаційно-аналітичного забезпечення протидії інформаційним загрозам. Реферат на тему: Загрози національній безпеці на сучасному етапі розвитку України. Доповідь з презентацією
	Самостійна робота 6 год		1. Загальна структурна схема системи підтримки управлінських рішень у забезпеченні воєнної безпеки держави 2. Функції та компетенція РНБО 3. Організаційно-правові основи управління в сфері національної безпеки України
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
1. Конституція України.- Урядовий кур’єр,- 13 липня 1996 р. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text 2. Абрамов В.І. Глобальна та національна безпека: підручник / В.І. Абрамов, Г.П., Ситник та ін. / за заг. ред. Г.П.Ситника. - Київ : НАДУ, 2016. - 784 с. URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/11/Navchalniy-posibnik-GPNB.pdf 3. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України/ Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради. - 2017 - № 45 - С. 42-57. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text 4. Закон України Про національну безпеку України / (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.241). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text			

5. Богданович В.Ю. Методологічний підхід до організації безпекового супроводу реалізації національних інтересів в системі забезпечення національної безпеки України /В.Ю. Богданович, А.Л. Висідалко //.- Київ : ЦНДІ ЗСУ, 2015. – С.12-17 .
6. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики : Вибр. наук. праці / О. С. Власюк. – Київ : НІСД, 2016. – 528 с. URL: <http://old2.niss.gov.ua/content/articles/files/Vlasuk-fin-99d56.pdf>
7. Парахонський Б.О. Онтологія війни і миру: безпека, стратегія, смисл: монографія/ Б.О. Парахонський, Г.М.Яворська. – Київ: НІСД, 2019.– 560 с. URL:https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-07/Monografiya_Ontologiya_print.pdf
8. Якименко Ю.М. Особливості реалізації системного методу стосовно побудови систем управління інформаційною безпекою організації / Ю.М. Якименко // Актуальні проблеми управління інформаційною безпекою держави: нові виклики та стратегії протидії: Х Всеукраїнська науково-практична конференція.— Київ: Нац. акад. СБУ, 2019. — С. 144-147. URL: http://academy.ssu.gov.ua/upload/file/konf_04_04_2019.pdf
9. Гібридна війна: in verbo et in praxi : монографія / Донецький національний університет імені Василя Стуса / під заг. ред. проф. Р.О. Додонова. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 412 с. URL: <https://jmonographs.donnu.edu.ua/article/view/3781>
10. Полтавець Ю.С. Інформаційно-технологічні атаки і способи захисту кіберпростору держави: новітні тактики гібридних війн. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/22257/4/Poltavets%20246-263.pdf>
11. Гібридна війна і журналістика. Проблеми інформаційної безпеки: навчальний посібник/ за заг. ред. В. О. Жадька ; ред.-упор. : О. І. Харитоненко, Ю. С. Полтавець. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 356 с.
12. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави: підруч.– 3-є вид., перероб. і доп.–К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015.– 620 с. URL: <http://www.kdpu-nt.gov.ua/uk/content/pidruchnyk-osnovy-strategiyi-nacionalnovi-bezpeky-ta-oborony-derzhavy>
13. Указ Президента України №392/2020 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
14. Богданович В.Ю. Основи національної безпеки /В.Ю.Богданович, В.Б.Толубко: Підручник. - К.: ДУТ, 2014.-376 с
15. Богданович В.Ю., Свида І.Ю., Скулиш Є.Д. Теоретико-методологічні основи забезпечення національної безпеки України: моногр. : у 7т..-Т.1.Теоретичні основи, методи й технології забезпечення національної безпеки України / В.Ю.Богданович, І.Ю.Свида, Є.Д.Скулиш; за заг. ред. Є.Д.Скулиша.-К.:Наук.-вид.відділ НА СБ України, 2012.-548с
16. Богданович В.Ю.,Романченко І.С., Свида І.Ю. Теоретичні основи забезпечення національної безпеки України в умовах позаблоковості: монографія. - Львів.: АСВ.- 2011.- 414 с.
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.06.2019 р. № 518 «Про затвердження Загальних вимог до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури»
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 р. № 1426 «Про затвердження Положення про організаційно-технічну модель кіберзахисту»
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.04.2023 р. № 299 «Деякі питання реагування суб'єктами забезпечення кібербезпеки на різні види подій у кіберпросторі»
20. Наказ Адміністрації ДССЗІ України від 02.12.2014 № 660 «Про затвердження Порядку оцінки стану захищеності державних інформаційних ресурсів в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах»;
21. Наказ Адміністрації ДССЗІ України від 06.10.2021 № 601 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо підвищення рівня кібербезпеки»
22. Наказ Адміністрації ДССЗІ України від 03.07.2023 № 570 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо реагування суб'єктами забезпечення кібербезпеки на різні види подій у кіберпросторі»
23. Наказ Адміністрації Держспецзв'язку від 05.08.2025 № 482 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо збору та обробки статистичних даних стосовно кібератак, кіберінцидентів і заходів протидії у Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України»
24. Мужанова, Т., Легомінова, С., Капелюшна, Т., Щавінський, Ю., & Запороженко, М. (2026). Особливості сучасних кібероперацій за підтримки держав як новітньої форми міждержавного протиборства. Електронне фахове наукове видання «Кібербезпека: освіта, наука, техніка», 4(32), 71–89. <https://doi.org/10.28925/2663-4023.2026.32.1116>

25. Мужанова, Т., Легомінова, С., Щавінський, Ю., Якименко, Ю., & Нестеренко, Г. (2024). Основні підходи й напрями розвитку політики кібербезпеки європейського союзу. Електронне фахове наукове видання «Кібербезпека: освіта, наука, техніка», 4(24), 133–149. <https://doi.org/10.28925/2663-4023.2024.24.133149>
26. Lehominova S.V., Shchainskyu YU.V., Muzhanova T.M., Dzyuba T.M., Rabchun D.I. Legal mechanisms for ensuring information security in Ukraine in the conditions of hybrid war. Телекомунікаційні та інформаційні технології, №1(2023). С. 101-110 <https://doi.org/10.31673/2412-4338.2023.0101111>

Інформаційні ресурси

1. Презентації лекцій та практичних занять (електронний варіант).
 2. Електронна бібліотека ДУІКТ.
 3. Інтернет-ресурси:
 - Міжнародні договори, що набули чинності для України та включені до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів (по роках: 1991 – 2022). Сайт Міністерства юстиції України: <https://minjust.gov.ua/>
 - Зібрання чинних міжнародних договорів України. Сайт Верховної Ради України, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/b94> ;
 - Зібрання навчальних матеріалів державної освітньої програми «Дія. Цифрова освіта» URL: <https://osvita.diia.gov.ua/> ;
- Онлайн-бібліотека з питань медіаграмотності та інформаційної безпеки Міністерства культури та інформаційної політики України. URL: <https://mip.gov.ua/news/10/>

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за виконане завдання 0 балів.
- Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

*КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання студентом 30 балів у сукупності за всіма темами дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на заняттях, у т.ч.:	
	• присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за кожне відвідування 0,55 балів
	• участь у експрес-опитуванні	за кожну правильну відповідь 0,25 бала
	• доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді), підготовка реферату	за кожну презентацію (реферат) максимум 3 бали
	• усне опитування, тестування, рішення практичних задач	за кожну правильну відповідь 0,5 бала
	• участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання	за кожну правильну відповідь 2 бали

	• участь у діловій грі	за кожну участь 1 бал	
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій у фахових виданнях, участь у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах наукових студентських робіт за темами навчальної диципліни, створення кейсів тощо.	Звільняється від іспиту	
Поточна оцінка	Сума оцінок за кожну тему 45 балів Індивідуальне завдання (реферат) 15 балів	60 баліа	
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ Екзамен	Метою екзамену є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов’язків. Екзамен проходить у письмовій формі.	40 балів	
ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ		100 балів	
бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /запис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об ‘єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов’язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об’єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивчені інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивчені питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / Зараховано (А)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивчені дисципліни	Добре / Зараховано (В)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість	Добре / Зараховано (С)

	результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	
67-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно / Зараховано (D)
60-66	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) <i>В залікову книжку не представляється</i>
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) <i>В залікову книжку не представляється</i>
ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ			
Виконання навчальних завдань на практичних заняттях та під час самостійної підготовки, проведення поточного контролю результатів навчання, з використанням самостійних (індивідуальних) форм роботи, зокрема за допомогою системи GWE перевіряється на плагіат у відповідності з Кодексом академічної доброчесності Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_96297052.pdf?2			